

Bertáné Németh Ágnes

A Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont feldolgozási gyakorlata a tartalmi feltárás tükrében*

A tanulmány a tartalmi feltárás gyakorlatát középpontba helyezve mutatja be a Tudásközpont kialakulásához vezető utat, annak főbb mérföldköveit és a jelenlegi helyzetből adódó kihívásokat a következő szempontok szerint: a szakreferensi rendszer kialakulása, virágkora és megszűnése; az egyetemi integráció hatása a gyűjteményszervezési munkafolyamatokra; a 2010-ben létrejött új integrált könyvtár okozta átalakulás; problémák és folyamatos változások.

Tárgyszavak: *egyetemi könyvtár; katalogizálás; könyvtári osztályozási rendszer; tárgyszójegyzék*

Tanulmányomban bemutatom a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Központi Könyvtárában folyó feldolgozás gyakorlatát – középpontba állítva a tartalmi feltárást – a 70-es évektől az egyetem bővülésével és a könyvtári hálózat növekedésével egészen napjainkig.

A Pécsi Egyetemi Könyvtár szervezetét, funkcióit, feladatkörét mindenkor az egyetem szervezete határozta meg. Az 1970-es években az addig egykarú Pécsi Tudományegyetemen az Állam- és Jogtudományi Kar mellett megalakult a Közgazdaságtudományi Kar, előbb a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Pécsi Kihelyezett Nappali Tagozataként, majd 1975-től mint önálló kar. Pécsen önálló intézményként működött még a Pécsi Tanárképző Főiskola, a Pollack Mihály Műszaki Főiskola és a Pécsi Orvostudományi Egyetem.¹

A szakreferensi rendszer kialakulása, virágkora és megszűnése

Az 1970-es évek közepén a Központi Könyvtárban a tájékoztató szakemberek végezték a tartalmi feltárást, kiegészülve a jogi- és közgazdaságtudományi szakosztályok képviselőivel. Német mintára lassan kiépült a szakreferensi rendszer. A Szakreferensi Osztály az akkori egyetem szakreferensi szintű könyvtári ellátására volt hivatott, tájékoztató könyvtárosokkal, szakemberekkel.

A hivatalban lévő főigazgató szorgalmazta, hogy a Szakreferensi Osztály keretei között társadalomtu-

dományi kutatóbázis jöjjön létre. Azt kérte, hogy a tudományos tevékenységet folytató kutatók vegyenek részt a szakterületüknek megfelelő szakreferensi munkában. A Szakreferensi Osztályra a már szakreferensként dolgozó könyvtárosok mellé kiváló szakemberek kerültek: a Baranya Megyei Levéltárból könyvtáros-levéltáros-történész, a Dunántúli Tudományos Intézetből jogász-szociológus. Könyvtári munkakörük mellett tudományos tevékenységüket is folytatták, amit a főigazgató kutatónapokkal támogatott, és szorgalmazta a külföldi tanulmányutakat.²

A tartalmi feltárást a maguk alakította tárgyszavakkal az adott tudományterület képzett szakemberei végezték. A szakreferensek adott szakterületi képzettséggel rendelkeztek, könyvtárossal nem, de mindez jól működött, mert a szakterület „tudósai” voltak, a szakszókincs ismerete nagy előnyt jelentett. A karok hallgatóit, oktatóit magas színvonalon tájékoztatták a maguk által feldolgozott állományból. Közvetlenebb kapcsolat alakulhatott ki a könyvtárosok és a könyvtárhasználók között, nagyobb szerepet kaptak a személyre szóló tájékoztatói szolgáltatások. Együtt volt ekkor könyvtárunkban az egyes tudományterületekhez kapcsolódó szaktudás és a könyvtáros szakmai ismeret, mely ideális keret lehetett volna hosszú távú tervként egy önálló tárgyszórendszer kidolgozásának megkezdésére.

A szakreferensek feladatai:

- oktatók, hallgatók igényeinek felmérése,
- könyvtári tájékoztatás,

- állományépítés szakmai irányítása, az adott tudományterületeken az oktatók bevonásával,
- szakkatalógus szerkesztése,
- szakbibliográfiák összeállítása,
- hallgatók könyvtári ismeretekre oktatása,
- oktatók publikációs tevékenységéről bibliográfiák összeállítása,³
- tartalmi feltárás – ETO, tárgyszó.

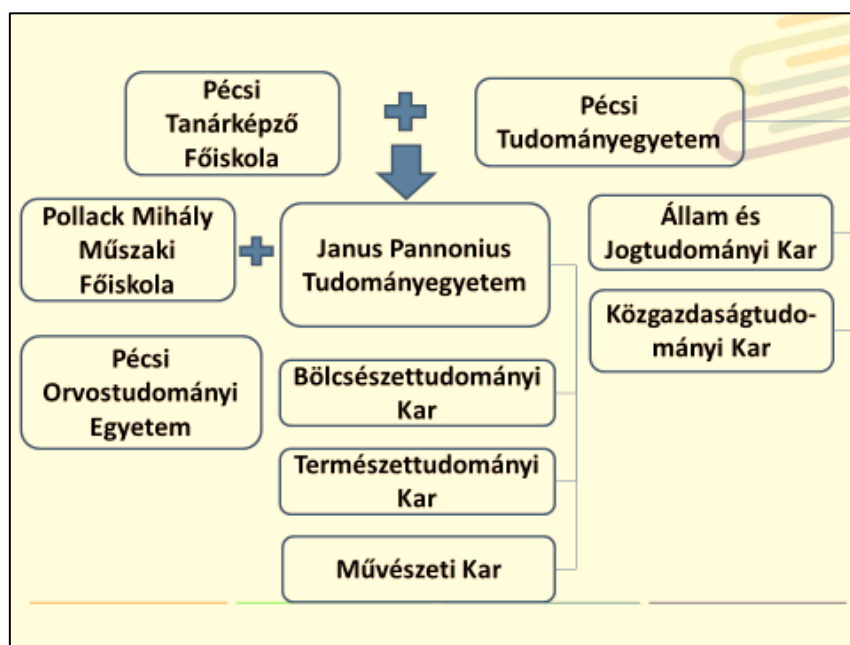
1982-ben a pécsi egyetem felvette Janus Pannoniusz nevét (1. ábra), és ekkor csatlakozott a Tanárképző Kar az intézményhez. 1992-ben a Tanárképző Karból, önálló Bölcsészettudományi és Természettudományi Kar alakult, így négykarúvá vált az egyetem. 1995-ben ötödik karként a Pollack Mihály Műszaki Főiskola egyesült a Janus Pannoniusz Tudományegyetemmel. 1996-ban megalakult a Művészeti Kar. A Pécsi Orvostudományi Egyetem továbbra is önálló, majd az egészségügyi főiskolai képzés indításával kétkarú intézménnyé alakult.⁴ Az oktatás „képzési központ” elnevezéssel négy helyszínen (Pécs, Kaposvár, Zalaegerszeg, Szombathely) indult az országban.

A kilencvenes évekre a Pécsi Egyetemi Könyvtár hat egységéből négy helyen folyt önálló feldolgozás. Az egyre növekvő feladatok miatt a széttagoltságot meg kellett szüntetni. Még nem volt integrált könyvtári rendszer, de megvásárlása, egy közös adatbázis építése már tervben volt. Ésszerűnek tűnt a feldolgozás központosítása.

Ebben az időszakban változás következett be a könyvtárak életében, amelyben szerepet játszottak a könyvtári munkában, feladatokban és könyvtárhasználatban szükségszerűen beállt változások is. Kialakulóban volt az internet jelentette új világ elektronikus és önkiszolgáló könyvtári modellje, helyi szinten pedig a többkarú egyetemnek és a nagy létszámú hallgatóságnak jobban megfelelő könyvtári szervezet. A Szakreferensi Osztály átszervezéssel megszűnt, központosított Állománygyarapító és Feldolgozó Osztály alakult, melynek feladata lett a szakozás-tárgyszavazás is. 1996 szeptemberétől jelentős változás történt a Bölcsészettudományi és Természettudományi Kari Könyvtárban. Megszűnt a Szerzeményező és Feldolgozó Osztály, a dokumentumok feldolgozása a Központi Könyvtárhoz került.⁵

Minthogy nem volt még minden kari könyvtárat átfogó gépi katalógus, az olvasónak sok idejébe került, míg megtalálta a számára fontos művet.

A szakreferensek egy része fokozatosan elvándorolt a könyvtárból. Voltak, akik egyetemi oktatói pályára léptek, mások egyéb, szakterületükhöz kapcsolódó munkakörben helyezkedtek el. Az osztályon maradó kollégák szaktájékoztató munkakörben dolgoztak, folytatva tudományos tevékenységüket.⁶

1. ábra Szervezeti felépítés
Forrás: saját szerkesztés

A szaktájékoztatók feladata volt a tartalmi feltárás, a tájékoztatás és a szakkatalógus gondozása. Segédletként ETO-táblázatot, kézikönyveket használtak a szabad tárgyszavak kialakításához. Voltak törekvések saját tárgyszórendszer létrehozására, de ez nem valósult meg. A 80-as években visszakeresésre alkalmas tárgyszavas jegyzéket dolgozott ki a Központi Könyvtár Feldolgozó Osztálya, amit 1990-ben átdolgoztak. A 90-es évek közepén egy munkatárs elkezdte a saját szakterületéhez tartozó tárgyszavak meghatározását, és egy tárgyszórendszer felépítését, de a hiányzó szakterületekhez tartozó tárgyszavak kidolgozásának elmaradása miatt továbbra is szabad tárgyszavakkal történt a tartalmi feltárás.

A pécsi Egyetemi Könyvtár stratégiai tervében *Sonnevend Péter* főigazgató így ír: „*Kényesebb kérdés a tárgyi feldolgozás. Könyvtárainkban a szakozás mellett tárgyszavazunk is, meglehetősen kicsit változó minőséggel, hisz szabad tárgyszavakkal élünk. Az országos, általános tárgyszórendszer munkálata – gondolata – tekintetében kissé szkeptikus vagyok, mivel egyrészt nagyon nagy vállalkozás, másrészt a nagykönyvtárak és első helyen az OSZK harmonikus együttműködése nélkülözhetetlen feltétel.*”⁷

Az internet megjelenésével ugyanakkor könnyebbé vált a munka: 1997-től a szabad tárgyszavak a bibliográfiai rekordokba kerültek. A tárgyszavak mellett az ETO-jelzet és a szakjelzet, raktári jelzet meghatározása is a tartalmi feltárás része maradt. A Jogi és a Közgazdaságtudományi Kari Könyvtárban a korábbi gyakorlatot megtartva, a tartalmi feltárást jogász, illetve közgazdász végzettségű szakember végezte.

Az egyetemi integráció hatása a gyűjteményszervezési munkafolyamatokra

2000. január 1-jével a Pécsi Orvostudományi Egyetem egyesült a Janus Pannonius Tudományegyetemmel és a szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskolával, és létrejött a tízkarú Pécsi Tudományegyetem.⁸ A három jogelőd intézmény egyesülésekor azok könyvtárai is integrálódtak. Az eddig elkülönülten működő szakkönyvtárak egységes központi irányítás alá kerültek.

Az integrációt követően az Egyetemi Könyvtár központi feldolgozása mellett a Pekár Mihály Orvos- és Élettudományi Szakkönyvtárban, az Egészségtudományi Kar négy képzési központjának könyvtáraiban és a szekszárdi Kultúratudomá-

nyi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar Könyvtárában** maradt önálló a feldolgozás.

A tartalmi feltárást továbbra is egy-egy tudományterület szakembere végezte, de már nem volt minden tudományterületnek saját szakfelelőse, egy-egy emberhez olyan területek is tartoztak, amelyek vonatkozóan nem volt szakirányú végzettsége.

A Corvina integrált könyvtári rendszerben a könyvtári hálózatnak egy közös katalógusa volt. Az önálló feldolgozást folytató könyvtári egységek állománya – a szekszárdi, kaposvári, szombathelyi egységek kivételével – ebben a közös katalógusban szerepelt. A különböző intézményi és könyvtári előzmények eredményeként duplumrekordokkal és a jelzetek különbözőségével kellett szembenézni. Ekkor még csak „egyedül” voltunk, vagyis a PTE Központi Könyvtára és a kari könyvtárak hálózata.

Az egységesítésre való törekvés megmaradt, de a tárgyszórendszer hiánya továbbra is gondot jelentett. Ebben az időszakban merült fel a Debreceni Egyetem Nemzeti és Egyetemi Könyvtár által használt tárgyszórendszer átvételének gondolata.

A Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont létrejötte

2010 szeptemberében megnyílt a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, Magyarország első hibrid könyvtára, mely egyszerre szolgál közművelődési és egyetemi célokat. Itt kapott helyet a Csorba Győző (megyei-városi) Könyvtár, a Pécsi Tudományegyetem Központi Könyvtára és a Pécsi Tudományegyetem Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Szakkönyvtára. „*Az építészetiileg egy könyvtárnak tervezett épületben az olvasó azonos szolgáltatási elvek alapján veheti igénybe az egységes szisztéma és logikai rend alapján elhelyezett dokumentumokat, függetlenül attól, hogy a keresett dokumentum mely könyvtár tulajdona.*”⁹

Mind a megyei-városi feladatkörű Csorba Győző Könyvtár, mind a PTE Egyetemi Könyvtár saját könyvtári hálózatot működtet: a Csorba Győző Könyvtár a kistérségi és a Pécs városi könyvtári hálózatát, az Egyetemi Könyvtár pedig a kari, intézeti, tanszéki és klinikai könyvtári hálózatát.

Mindkét könyvtárnak saját gyűjteményszervezési osztálya van, a munkavégzés összehangoltan történik. A közös Corvina integrált könyvtári rendszer segítségével egy adatbázisba kerülnek a re-

kordok. A könyvtárak csak a saját, illetve a hálózataiba tartozó könyvtárak részére beszerzett dokumentumokat dolgozzák fel.

Mivel összeolvadt egy felsőoktatási és egy közművelődési könyvtár, folyamatosan bővülő/átalakuló hálózattal, az elektronikus katalógusban így újabb duplumok, eltérő jelzetek, tárgyszavak keletkeztek. Duplumszűrést végeztünk, de jelenleg is még mintegy 200 000 duplumgyanús rekordot mutat a lekérdezés. Az könyvtárhasználók számára az azonos dokumentumokról több – eltérő minőségű – bibliográfiai rekord, illetve az ennek részben okát jelentő több száz példánylelőhely is komoly nehézséget okoz.

Jelenleg folyamatban van két „vidéki” – a szekszárdi és a kaposvári, szintén Corvinát használó – könyvtári egység, a Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar Könyvtára, valamint az Egészségtudományi Kar Kaposvári Képzési Központ Könyvtára állományainak beolvasztása a közös katalógusba.

A tartalmi feltáráshoz használt eszközök, az új tárgyszórendszer kihívásai

A magyarországi könyvtárakban használatos tartalmi feltáró eszközökről 2016-ban készült felmérés, amely szerint a hazai könyvtárakban jelenleg is a legelterjedtebb tartalmi feltáró eszköz az ETO.¹⁰ Az intézmények a tartalmi feltárással biztosítják, hogy a gyűjteményben lévő dokumentumok visszakereshetővé váljanak, a felhasználói igényeknek megfelelően. A felmérés alapján egyértelműen megfogalmazódik, hogy a könyvtárhasználók az ETO-jelzetre való keresést nem használják az elektronikus katalógusban. „... a jelzeteket, tárgyszavakat elsősorban saját magunknak készítjük. A feldolgozó és tájékoztató könyvtárosok után a könyvtár vezetősége számára is van jelentősége ezeknek az információknak, de a használók számára ez a munka kevésbé releváns.”¹¹

A szabadpolcos keresésben az olvasók is használják az ETO alapján készített szabadpolcos szakjelzetet, de a dokumentumok tartalmának megismerésére már nagyon ritkán, az elektronikus katalógusban való keresésre pedig egyáltalán nem. Következtetésként: „Az ETO-val kapcsolatos vizsgálódásaink fő tanulsága, hogy a könyvtárak számára az ETO egy a szakmai munkát több szempontból is erősen meghatározó eszköz, amelynek fenntartása és továbbfejlesztése mindenképpen indokolt.”¹² Az integrált könyvtári rendszert használó

könyvtáraknak ügyelniük kell arra, hogy két használói típus eltérő igényeit egyidejűleg kell kielégítenie: a könyvtárosét és az olvasóét. A könyvtárosok az adatbázis-építésre fókuszálnak, a könyvtárhasználók számára az adatok felhasználása (OPAC) a legfontosabb.

A szabad tárgyszó használatának azért is van jelentősége, mert az olvasók a Google kulcsszavas kereséséhez szoktak. Böngészés esetén csak az egységesített tárgyszavakra lehet keresni, szabad tárgyszavakra nem. Az egységesített tárgyszavak közötti böngészést csak a könyvtárosok használják, az olvasók nehezen boldogulnak vele, mivel nem ismerik.

Kihasználva a tárgyszórendszer egyik nagy előnyét, az elektronikus katalógusunkat úgy állítottuk be, hogy utalókra is lehet keresni szerző és tárgyszó esetén. Így nemcsak böngészéskor, hanem kulcsszavas keresés esetén is megjelennek a találatok.

Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Gyűjteményszervezési Osztályának létszáma jelenleg 12 fő. Feladata a hagyományos dokumentumok, folyóiratok, könyvek beszerzése, feldolgozása, szerelése és továbbítása a kari egységeknek. Az osztály munkatársai a Tudásközpont hétféle olvasószolgálati ügyeletében is részt vesznek.

A tartalmi feltárást a tudományterületek megosztásával két fő végzi (közgazdász-történész; földrajzrajz szakos tanár, író). A jogtudományhoz kapcsolódó dokumentumok tartalmi feltárást jogi végzettségű szakember végezte 2017-ig, aki ekkor vezető pozícióba került. Esély sem volt rá, hogy jogász végzettségű szakembert találjunk a feladatra, így a joghoz kötődő, de bölcsész diplomával rendelkező munkatárs vette át a szakozás munkafolyamatát.

A szakemberhiány egyik oka lehet a könyvtárosképzésben bekövetkezett változás. Egyetértve Tóvári Judit szavaival: „A bolognai átalakulásig a könyvtárosképzés kétszakos volt. Ennek igen racionális oka, hogy a könyvtáros ismeretközvetítői szerepének akkor tud megfelelni, ha tisztában van az adott szakterület tartalmi kérdéseivel. Amikor állományt gyarapít, információt gyűjt, értékelnie is kell azt, ami csak akkor lehetséges, ha járatos abban a tudományágban, amelynek az irodalmát gyűjti. A feldolgozás során óhatatlanul szembesül olyan tartalmi kérdésekkel, amelyek ismerete nélkül nem lesz hatékony a tar-

*talmi feltáró munka és ennek következtében a tájékoztatás sem.*¹³

2017-ben a PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont aláírta az együttműködési megállapodást a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárral, az általuk létrehozott magyar szókészlet használatba vételéről. Az informatikai egyeztetések eredményeként 2019 elején a tárgyszórekordok, MARC21 formátumú rekordexport formájában, a PTE katalógusának háttér authority állományába kerültek.

A betöltés óta a Gyűjteményszervezési Osztály a tartalmi feltárást a debreceni tárgyszavakkal végzi, egyeztetve a Csorba Győző Könyvtár munkatársaival, mivel az elektronikus katalógusunk közös.

Abban az esetben, ha a debreceni kollégák által készített bibliográfiai rekord még nem tartalmaz egységesített tárgyszót, vagy nekünk nem megfelelő, akkor szabad tárgyszavakkal egészítjük ki a bibliográfiai leírást, így a kettő egymást kiegészítve válik ideálissá, olvasóbaráttá.

Összegzés

A megfelelő mélységű tartalmi feltárást nehezíti könyvtárunkban a létszámihiány, a kétszakos könyvtárosképzés megszűnéséből adódó szakemberhiány, a nagy hálózat miatti nehezkesebb működés. A tartalmi feltárást kétségtelenül gyenge láncszem könyvtárunkban, de érezzük, hogy változtatni kell. Kérdés, milyen irányba tegyük. Arról értesültünk ugyanakkor, hogy más könyvtárakban is hasonló problémák merülnek fel, ami meggyőzött arról, hogy beszélni kell a tartalmi feltárást nehézségeiről. Vannak nyitott kérdések, egyes problémákra nincs még végleges megoldás, tapasztalatot szerzünk. A szakemberhiány, valamint a tartalmi feltárást minőségi javulása érdekében most jött el az idő, hogy újragondoljuk a szakreferenci rendszer bevezetését.

Hivatkozások

* Hagyományok és kihívások VIII. Országos Könyvtárszakmai Nap Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltár 2019. augusztus 29. elhangzott előadás bővített, szerkesztett változata.

¹ „Gazdagabban távozz, térj vissza gyakrabban!” Mér-földkövek a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont történetében. Pécs: PTE EK TK, 2018. 6-7. p.

<https://www.lib.pte.hu/sites/docs/polc/documents/fda-schmelczerpohanka-szeberenyi-gazdagabban-tavozz-terj-vissza-gyakrabban-pteektk-pecs-2018/pdf/fda-schmelczerpohanka-szeberenyi-gazdagabban-tavozz-terj-vissza-gyakrabban-pteektk-pecs-2018.pdf>

² ÁDÁMNÉ Babics Anna: Amire jó emlékezni ... : A Jogtudományi, majd Szakreferenci Osztály tevékenységéről és munkatársairól In.: Kokovai Szabina - Pohánka Éva (szerk.): Ünnepi tanulmányok Móró Mária Anna tiszteletére. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Könyvtára, 2009. 22. p. (A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai; 8.)

³ ÁDÁMNÉ Babics Anna: Amire jó emlékezni ... : A Jogtudományi, majd Szakreferenci Osztály tevékenységéről és munkatársairól In.: Kokovai Szabina - Pohánka Éva (szerk.): Ünnepi tanulmányok Móró Mária Anna tiszteletére. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Könyvtára, 2009. 22. p. (A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai; 8.)

⁴ „Gazdagabban távozz, térj vissza gyakrabban!” Mér-földkövek a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont történetében Pécs: PTE EK TK, 2018. 6-25. p.

<https://www.lib.pte.hu/sites/docs/polc/documents/fda-schmelczerpohanka-szeberenyi-gazdagabban-tavozz-terj-vissza-gyakrabban-pteektk-pecs-2018/pdf/fda-schmelczerpohanka-szeberenyi-gazdagabban-tavozz-terj-vissza-gyakrabban-pteektk-pecs-2018.pdf>

⁵ PINTÉR László: Múlt, jelen, jövő (JPTE Könyvtár Feldolgozó Osztály) = Pécsi Könyv- és Infotár 1. évf. 7. sz. 13-16. p.

⁶ ÁDÁMNÉ Babics Anna: Amire jó emlékezni ... : A Jogtudományi, majd Szakreferenci Osztály tevékenységéről és munkatársairól In.: Kokovai Szabina - Pohánka Éva (szerk.): Ünnepi tanulmányok Móró Mária Anna tiszteletére. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Könyvtára, 2009. 25. p. (A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai; 8.)

⁷ SONNEVEND Péter: A Pécsi Egyetemi Könyvtár stratégiai terve = Könyvtári Figyelő 42. évf. 1996. 4. sz. 626. p.

⁸ „Gazdagabban távozz, térj vissza gyakrabban!” Mér-földkövek a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont történetében Pécs: PTE EK TK, 2018. 4. p.

<https://www.lib.pte.hu/sites/docs/polc/documents/fda-schmelczerpohanka-szeberenyi-gazdagabban-tavozz-terj-vissza-gyakrabban-pteektk-pecs-2018/pdf/fda-schmelczerpohanka-szeberenyi-gazdagabban-tavozz-terj-vissza-gyakrabban-pteektk-pecs-2018.pdf>

** A Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar és a szekszárdi Illyés Gyula Kar összevonasával lét-

rejön a Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar

- ⁹ FISCHERNÉ Dárdai Ágnes: Szolgáltatásintegráció a Tudásközpontban. Egy koncepció születésének állomásai = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 58. évf. 2011. 4. sz. 141. p.
http://epa.oszk.hu/03000/03071/00042/pdf/EPA03071_tmt_2011_04_131-147.pdf
- ¹⁰ BOGNÁR Noémi Erika – Tóth Máté: Tartalmi feltáró eszközök használata a magyarországi könyvtárakban = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2016. 6. sz. 18-30. p. <http://ki2.oszk.hu/3k/2016/07/tartalmi-feltaro-eszkozok-hasznalata-a-magyarorszag-i-konyvtarakban/>
- ¹¹ BOGNÁR Noémi Erika – Tóth Máté: Tartalmi feltáró eszközök használata a magyarországi könyvtárakban = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2016. 6. sz. 21. p.
<http://ki2.oszk.hu/3k/2016/07/tartalmi-feltaro-eszkozok-hasznalata-a-magyarorszag-i-konyvtarakban/>
- ¹² BOGNÁR Noémi Erika – Tóth Máté: Tartalmi feltáró eszközök használata a magyarországi könyvtárakban = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2016. 6. sz. 29. p.
<http://ki2.oszk.hu/3k/2016/07/tartalmi-feltaro-eszkozok-hasznalata-a-magyarorszag-i-konyvtarakban/>
- ¹³ TÓVÁRI Judit: Könyvtárosok új szerepben és ehhez mit kínál a bolognai rendszer?
In: Cser László - Herdon Miklós (szerk.): Informatika a felsőoktatásban 2011 konferencia Konferencia kiadvány. Debrecen, 2011. augusztus 24-26. Debrecen: Debreceni Egyetem Informatikai Kar, 2011. 1082-1083. p.
http://www.sze.hu/~erdosf/publikaciok/IF2011_Kiadvany.pdf

Irodalom

ÁDÁMNÉ Babics Anna: Amire jó emlékezni ... : A Jogtudományi, majd Szakreferensi Osztály tevékenységéről és munkatársairól In.: Kokovai Szabina - Pohánka Éva (szerk.): Ünnepi tanulmányok Móró Mária Anna tisztele-

tére. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Könyvtára, 2009. 17-24. p. (A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai; 8.)

BOGNÁR Noémi Erika – Tóth Máté: Tartalmi feltáró eszközök használata a magyarországi könyvtárakban = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2016. 6. sz. 18-30. p.
<http://ki2.oszk.hu/3k/2016/07/tartalmi-feltaro-eszkozok-hasznalata-a-magyarorszag-i-konyvtarakban/>

FISCHERNÉ Dárdai Ágnes: Szolgáltatásintegráció a Tudásközpontban. Egy koncepció születésének állomásai = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 58. évf. 2011. 4. sz. 131-147. p.
http://epa.oszk.hu/03000/03071/00042/pdf/EPA03071_tmt_2011_04_131-147.pdf

„Gazdagabban távozz, térj vissza gyakrabban!” Mérföldkövek a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont történetében Pécs: PTE EK TK, 2018. 77 p.
<https://www.lib.pte.hu/sites/docs/polc/documents/fda-schmelczerpohanka-szeberenyi-gazdagabban-tavozz-terj-vissza-gyakrabban-pteektk-pecs-2018/pdf/fda-schmelczerpohanka-szeberenyi-gazdagabban-tavozz-terj-vissza-gyakrabban-pteektk-pecs-2018.pdf>

PINTÉR László: Múlt, jelen, jövő (JPTE Könyvtár Feldolgozó Osztály) = Pécsi Könyv- és Infotár 1. évf. 7. sz. 13-16. p.

SONNEVEND Péter: A Pécsi Egyetemi Könyvtár stratégiai terve = Könyvtári Figyelő 42. évf. 1996. 4. sz. 623-629. p.

TÓVÁRI Judit Könyvtárosok új szerepben és ehhez mit kínál a bolognai rendszer?

In.: Cser László - Herdon Miklós (szerk.): Informatika a felsőoktatásban 2011 konferencia Konferencia kiadvány. Debrecen, 2011. augusztus 24-26. Debrecen: Debreceni Egyetem Informatikai Kar, 2011. 1080-1088. p.
http://www.sze.hu/~erdosf/publikaciok/IF2011_Kiadvany.pdf

Beérkezett: 2019. X. 28-án.

Bertáné Németh Ágnes

a PTE Egyetemi Könyvtár és
Tudásközpont
Gyűjteményszervezési Osztályának
vezetője.
E-mail: berta.agnes@lib.pte.hu